

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Varallisuuteen Kohdistuvat Turvaamistoimet Oikeudenkäynnin Aikana EU-maissa](#)
> Austria

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Välitoimista ja turvaamistoimista käytetään Itävallassa yhteisnimitystä "turvaamismenettelyt" (*Sicherungsverfahren*). Ne ryhmitellään seuraavasti:

- todisteiden turvaaminen,
- takavarikko vaatimuksen turvaamiseksi,
- väliaikaismääräykset.

Näille turvaamistoimille on yhteistä se, ettei asianosaisen tarvitse näyttää väitteitään toteen, vaan riittää, että hän tekee ne todennäköiseksi.

Väliaikaismääräyksillä on käytännössä eniten merkitystä, joten jäljempänä esitetty selvitys rajoittuu niihin.

Väliaikaismääräykset ovat päätöksen muodossa esitettyjä tuomioistuimen ratkaisuja, joiden avulla pyritään turvaamaan tuleva pakotäytäntöönpano tai ainoastaan säilyttämään tietty asiointila määrätyn ajan tai täyttämään asianosaisen vaatimus väliaikaisesti.

Väliaikaismääräykset voidaan jaotella niiden tarkoituksen perusteella seuraavasti:

- rahasaatavaa koskevan vaatimuksen turvaaminen,
- yksilön suoritusvelvoitteita koskevan vaatimuksen turvaaminen,
- tietyn oikeuden tai oikeussuhteen turvaaminen.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Väliaikaismääräyksiä annetaan ainoastaan asianosaisten hakemuksesta. Hakijaa kutsutaan tässä menettelyssä sananmukaisesti "vaarannetuksi osapuoleksi" ja vastaajaa "vaarannetun osapuolen vastapuoleksi".

Väliaikaismääräyksen antaa

- tuomioistuin, jossa asia on jo vireillä;
- täytäntöönpanotuomioistuin, jos täytäntöönpanomenettely on kesken;
- vastaajan yleisen oikeuspaikan mukainen alioikeus (*Bezirksgericht*), jos vaatimus esitetään ennen pääasian käsittelyä tai pääasian käsittelyn ja täytäntöönpanovaiheen välisenä aikana;
- toissijaisena oikeuspaikkana oikeusriidan kohteen tai velallisen asuin- tai oleskelupaikan sijainnin mukaan määräytyvä tuomioistuin tai se alioikeus, jonka istunnossa täytäntöönpanoasiaa käsitellään.

Asianajajaa ei ole pakko käyttää ensimmäisessä oikeusasteessa, koska käsittely etenee täytäntöönpanoa koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Jos varsinaisia täytäntöönpanotoimia on toteutettava – esimerkiksi jos tuomioistuin on määrännyt talteenotosta – ulosottomies toimittaa ne viran puolesta. Välitoimen kustannukset riippuvat turvattavan vaatimuksen arvosta. Näistä kustannuksista vastaa yleensä ensisijaisesti hakija. Hakija voi saada korvauksen kustannuksistaan vasta voittaessaan pääasiaa koskevan kanteen, ja korvausvaatimus esitetäänkin yleensä vasta pääasiaa koskevassa käsittelyssä. Vastaajalla on kuitenkin oikeus kustannusten korvaukseen jo väliaikaismääräystä koskevaa päätöstä annettaessa, jos kyseinen käsittely ratkeaa hänen edukseen.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Väliaikaismääräyksen antaminen edellyttää, että ”vaarannettu osapuoli” tekee hakemuksen, jossa esitetään rahavaatimus tai muuta suoritusta kuin rahaa koskeva tai riidanalaista oikeutta tai oikeussuhdetta koskeva vaatimus ja kyseistä vaatimusta tukeva näyttö.

Jos väliaikaismääräystä vaaditaan rahavaatimusten turvaamiseksi, on osoitettava, että käsillä on subjektiivinen vaarantaminen. Tämä tarkoittaa sen tekemistä todennäköiseksi, että ilman väliaikaismääräystä vastapuoli toteuttaisi toimia, jotka tekevät rahavaatimuksen perimisen turhaksi tai vaikeuttavat sitä.

Muiden väliaikaismääräysten lajien osalta on osoitettava ainoastaan oikeuksien objektiivisen vaarantaminen eli on tehtävä todennäköiseksi, että ilman väliaikaismääräystä vaatimuksen ajaminen oikeusteitse tai sen toteuttaminen olisi turhaa tai vaikeutuisi huomattavasti ennen kaikkea määräyksen kohteeseen vaikuttavien olosuhteiden muuttumisen vuoksi.

Niin rahasaatavien turvaamismääräysten kuin muidenkin väliaikaismääräysten ollessa kyseessä riittää todennäköisyysnäytöksi oikeuden vaarantamisesta, että vaatimus olisi pantava täytäntöön maassa, jossa vaatimuksen täytäntöönpanoa ei ole turvattu valtiosopimuksen eikä unionin oikeuden perusteella.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Rahasaatavaa koskevat turvaamiskeinot luetellaan tyhjentävästi täytäntöönpanojärjestyksessä. Ne ovat seuraavat:

- irtaimen omaisuuden talteenotto ja hallinta,
- irtainten esineiden luovutus- tai panttauskielto,
- sivullisia koskeva kielto (*Drittverbot*),
- vastapuolen kiinteän omaisuuden paneminen toimitsijan haltuun ja hoitoon,
- kielto luovuttaa kiinteää omaisuutta tai maarekisteriin kirjattuja oikeuksia tai perustaa niihin rasitteita.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Toimien vaikutus vaihtelee turvaamiskeinon mukaan. Irtaimen omaisuuden talteenotossa ja asettamisessa toimitsijan hallintaan kyseiset esineet poistetaan vastaajan välittömästä määräysvallasta. Talteen otettuja ja toimitsijan hallintaan asetettuja esineitä koskevat oikeustoimet ovat lähtökohtaisesti pätemättömiä. Tuomioistuin päättää toimista, joilla ehkäistään talteen otettujen tai toimitsijan hallintaan asetettujen esineiden huonontuminen tai arvon aleneminen. Tuomioistuimella on lain mukaan laaja harkintavalta päättäessään, mitkä toimet ovat tällöin tarpeellisia tai hyödyllisiä. Kyseeseen voi tulla esimerkiksi pilaantuvien talteen otettujen tavaroiden myyminen.

Irtainta koskevat oikeustoimet, jotka rikkovat luovutus- ja panttauskieltoa, ovat kokonaisuudessaan pätemättömiä.

Sivullisia koskeva tuomioistuimen kieltomääräys (*Drittverbot*) tarkoittaa, että vastaajalta kielletään oikeustoimet, jotka koskevat hänen sivullisiin (kolmansiiin) kohdistuvia vaatimuksiaan ja erityisesti niiden täytäntöönpanoa. Samanaikaisesti sivullisille osoitetaan määräys, jonka mukaan he eivät saa maksaa vastaajan saatavia eivätkä toimittaa hänelle tavaraa tai muutenkaan toteuttaa mitään toimia, jotka tekisivät rahasaatavaa tai muuta

vaatimusta koskevan täytäntöönpanon turhaksi tai vaikeuttaisivat sitä huomattavasti, kunnes oikeus toisin määrää. Velkojan asemassa olevalta sivulliselta voidaan siten ainoastaan kieltää velvoitteen suorittaminen; häntä ei voi velvoittaa suorittamaan maksua hakijalle eikä häneltä voi kieltää minkään oikeuden käyttämistä. Jos sivullinen ei noudata kieltoa, hän on vahingonkorvausvelvollinen. Kieltoa rikkovien oikeustoimien mahdollisesta pätemättömyydestä ei sen sijaan ole laissa nimenomaisia säännöksiä, ja kysymys on Itävallan oikeusopissa kiistanalainen.

Jos vastaajan kiinteistö asetetaan toimitsijan hallintaan, tuomioistuimien nimeää toimitsijan, joka vastaa sen valvonnasta ja hallinnasta.

Kiinteän omaisuuden panttaus- ja luovutuskiellosta ja kiellosta perustaa rasitteita tehdään merkintä maarekisteriin. Kun tällainen kirjausmerkintä on tehty, vastaajan vapaaehtoiset kiinteistöä tai siihen liittyviä oikeuksia koskevat oikeustoimet ovat periaatteessa sallittuja, mutta ne ovat ainoastaan ehdollisesti päteviä suhteessa hakijaan. Sivullinen voi käyttää oikeuksiaan täysimääräisesti ja hakijasta riippumatta vasta, kun hakijan vaatimus on torjuttu lainvoimaisella päätöksellä tai kun väliaikais määräys on kumottu muista syistä. Tällöin kiellon vaikutus lakkaa.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Väliaikais määräys on voimassa ainoastaan määrätyn ajan, jota voidaan kylläkin pidentää hakijan vaatimuksesta. Jos tuomioistuin antaa väliaikais määräyksen pääasiallisesti koskevan käsittelyn ulkopuolella, sen on varmistettava, että turvattavan vaatimuksen perusteiden esittämiseksi varataan riittävän pitkä määräaika, jotta kanne tai täytäntöönpanovaatimus voidaan esittää. Vastaaja voi estää täytäntöönpanon ja saada jo toteutetut toimet kumotuksi maksamalla lunastussumman.

Tuomioistuimen on kumottava väliaikais määräys asianosaisen hakemuksesta tai viran puolesta, jos

- määräaika perusteiden esittämiseksi on kulunut umpeen eikä perusteita ole esitetty;
- väliaikais määräys on pantu täytäntöön laajemmin kuin oli tarpeen hakijan oikeuksien turvaamiseksi;
- määräyksen edellytykset eivät ole enää voimassa;
- vastaaja on suorittanut lunastussumman tai asettanut vakuuden;
- määräyksen antaminen saatavan tai muun oikeuden turvaamiseksi ei enää ole tarpeen.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Väliaikais määräystä koskevassa menettelyssä on käytettävissä kaksi oikeussuojakeinoa, joilla ei ole lykkäävää vaikutusta:

- Väliaikais määräystä koskeva oikaisuvaatimus: Vastaaja ja toissijainen velallinen voivat esittää oikeusvaatimuksen 14 päivän kuluessa, jos heitä ei ole kuultu asiassa. Oikeudenmukaisen käsittelyn varmistamiseksi on mahdollista tuoda esiin uusia tosiseikkoja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tekee ratkaisun oikaisuasiasta suullisessa suljetussa käsittelyssä, josta annetaan päätös.
- Väliaikais määräystä koskevassa menettelyssä on myös mahdollista hakea muutosta valittamalla. Määräaika valituksen esittämiseksi on 14 päivää. Valitusmenettely on puhtaasti kirjallista menettelyä, ja siinä ei saa esittää uusia tosiseikkoja. Valittaja saa vahvistuskanteen johdosta annetusta väliaikais määräyksestä mutta ei päätöksestä, jolla evätään väliaikais määräyksen antaminen.

Erityissäännöt:

Laissa säädetään seuraavista erityistilanteista:

- määräys (entiselle) puolisolle maksettavasta väliaikaisesta elatusavusta
- aviopuolisoiden käyttöomaisuutta ja säästöjä koskeva tai niiden käyttöä tai turvaamista koskeva väliaikainen määräys
- määräys lapselle maksettavasta väliaikaisesta elatusavusta
- väliaikais määräys henkilöiden suojaamiseksi kotiväkivallalta
- väliaikais määräys henkilöiden suojaamiseksi väkivallalta yleensä
- väliaikais määräys henkilöiden suojaamiseksi yksityiselämän loukkaamiselta
- määräys aviopuolison välittömän asunnontarpeen turvaamisesta.

- väliaikais määräys vuokran maksusta

Väliaikais määräyksillä henkilöiden suojaamiseksi väkivallalta on erityinen sija sovellettavien erityissääntöjen joukossa. Itävallassa on käytössä väkivallan estämiseksi hyvin tehokas ja yksinkertainen järjestelmä, jossa väkivaltainen henkilö eristetään asuinkumppaneistaan ja häntä voidaan kieltää palaamasta kotiin. Lisäksi on mahdollista kieltää henkilön oleskelu tietyissä paikoissa ja kieltää henkilöltä yhteydenotot, jos hän väkivaltaisuudellaan toista henkilöä kohtaan tekee kohtaamisen kohtuuttomaksi. Järjestelmän olennainen osa on tiivis yhteistyö, johon osallistuvat poliisi, perhetuomioistuin ja perheväkivallan uhrien tukikeskus sekä – jos tilanne koskee alaikäistä – lapsia ja nuoria avustava *Kinder- und Jugendhelferträger*, sekä tietyissä tapauksissa edustusmahdollisuus rikoksen uhrien tukijärjestön kautta.

Jos henkilön henki, terveys tai vapaus on uhattuna, poliisilla on lain mukaan valtuudet määrätä, että vahingontekijä erotetaan perheestään tai että häneltä kielletään tulo määrätyille alueille. Tällainen kieltäminen saa olla voimassa enintään kaksi viikkoa. Jos kiellon käsittävää väliaikais määräystä vaaditaan kanneteitse tuomioistuimessa, kieltäminen voidaan antaa enintään neljäksi viikoksi. Poliisilla on myös velvollisuus ilmoittaa tilanteesta tukikeskukselle, jotta väkivallan uhri saa tarvitsemansa tuen.

Jos henkilön käyttäytyminen toista henkilöä kohtaan tekee yhdessä elämisen kohtuuttomaksi, olipa syynä fyysinen hyökkäys, hyökkäyksellä uhkaaminen tai psyykkistä hyvinvointia olennaisesti vahingoittava käyttäytyminen, tuomioistuimen on määrättävä vahingoitetun henkilön hakemuksesta,

- että vahingontekijä poistuu asunnosta ja sen välittömästä läheisyydestä ja
- että vahingontekijää kielletään palaamasta asuntoon ja sen välittömään läheisyyteen niin kauan kuin asunto turvaa hakijan välittömän asunnontarpeen.

Lisäksi tuomioistuin voi kieltää vastaajaa oleskelemasta tietyillä tarkoin määritellyillä alueilla (kuten hakijan kodin tai tämän lasten koulun läheisyydessä) ja vaatia vastaajaa välttämään hakijan kohtaamista ja yhteydenottoja häneen, jollei kieltä ole vastoin vastaajan tärkeää etua.

Pääasian käsittelyssä, esimerkiksi avioeroa, avioliiton mitätöintiä, aviovarallisuuden ositusta tai asunnon käyttöoikeutta koskevassa menettelyssä annettu väliaikais määräys on voimassa, kunnes pääasiasratkaisu tulee lainvoimaiseksi. Väliaikais määräys voidaan antaa riippumatta siitä, asuvatko asianosaiset edelleen samassa taloudessa, eikä sen antaminen ole sidoksissa pääasian käsittelyyn. Jos pääasiaa koskevaa oikeudenkäyntiä ei ole pantu vireille, väliaikais määräys voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Väliaikais määräys on pantava heti täytäntöön hakijan vaatimuksesta tai viran puolesta, jos täytäntöönpanon edellytykset täyttyvät. Täytäntöönpanoviranomaisen (ulosottomies) on häädettävä vastaaja asunnosta ja otettava häneltä pois kaikki asunnon avaimet, jotka talletetaan tuomioistuimen haltuun. Väkivallan ehkäisemiseksi annetun määräyksen ollessa kyseessä tuomioistuin voi vaatia poliisilta virka-apua. Tämä on käytännössä yleistä, joten tavallisesti väkivallan ehkäisemiseksi annetut määräykset panee täytäntöön poliisi eikä ulosottomies.

■ Päivitetty viimeksi: 29/10/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.